

Datum: 18 november 2025

Algemeen

Het verslag van de Auditcommissie is later beschikbaar gekomen dan jullie van ons gewend zijn. De reden is dat het bestuur van de KNZB op het laatste moment heeft moeten besluiten af te zien van de organisatie een groot evenement dat was opgenomen in de oorspronkelijke begroting. Daarnaast heeft de beantwoording van vragen over het jaarplan en begroting 2026 ook meer tijd geveegd.

Het bestuur van de KNZB heeft besloten om de governance structuur van de KNZB als beleidsverrijkend bestuur voorlopig ongewijzigd te laten. Het is daarom dat de leden van de Auditcommissie is gevraagd om aan te blijven, langer dan de oorspronkelijk bedoelde termijn van 2 jaar. In overleg met het bestuur is daarom besloten om een rooster van aftreden op te stellen.

De Auditcommissie heeft met het Bondsbestuur gesproken over het onderscheid tussen bestuurlijke verantwoordelijkheid en toezicht binnen het beleidsverrijkende bestuursmodel van de KNZB zoals het bestuur dat in de huidige praktijk interpreteert. Het bestuur heeft aangegeven haar rol mede te zien als een bredere, meer op afstand geplaatste toezichthoudende rol.

De statuten van de KNZB schrijven echter een ander governance-model voor. Volgens artikel A16 is het bestuur niet alleen toezichthouder op de directie, maar tevens eindverantwoordelijk voor het vaststellen van beleid, strategie, kaders en begroting. Het bestuur bestuurt dus inhoudelijk én houdt toezicht op de uitvoering daarvan door de directie, binnen de door het bestuur vastgestelde delegatie en mandaten.

De Auditcommissie houdt, binnen artikel A20.5, toezicht op alle aspecten van het (voorgenomen) beleid en financieel beheer.

In gesprek met het bestuur is geconstateerd dat er verschillen in interpretatie bestaan over de reikwijdte van deze rollen. Om onduidelijkheid en overlap te voorkomen is verdere verduidelijking van de rolverdeling wenselijk, zodat:

- het bestuur zijn bestuurlijke en beleidsbepalende taak volledig kan invullen;
- de directie binnen duidelijke kaders opereert;
- de Auditcommissie onafhankelijk toezicht kan houden op beleid en financieel beheer binnen de kaders van de statuten en het huishoudelijk reglement;
- de ALV kan vertrouwen op een heldere governance-structuur en correcte uitvoering van taken en verantwoordelijkheden door zowel het bestuur als de audit commissie.

De Auditcommissie heeft voorgesteld om in goed onderling overleg opnieuw kritisch én praktisch naar deze statutaire en reglementaire bepalingen te kijken. Doel hiervan is te bezien of aanpassing wenselijk is om een duidelijker scheiding van verantwoordelijkheden en een meer eenduidige invulling van de toezichthoudende rol van de Auditcommissie te borgen.

Op vrijdag 14 november heeft het bestuur de Auditcommissie geïnformeerd dat het voornemens is een werkgroep samen te stellen om te onderzoeken hoe de governance versterkt kan worden, met als doel om op de ALV van juni 2026 tot besluitvorming te komen.

In dit verslag zal wederom worden stilgestaan bij het Jaarplan 2026 en bij de Begroting 2026, waar vorig jaar ook een doorkijk naar het daaropvolgende jaar is gemaakt blijkt dit vanwege een aantal grote onzekerheden niet goed mogelijk. Ook de door de ALV vastgestelde KPI's zijn gerapporteerd. De Auditcommissie probeert deze ook in de loop van het jaar zo goed mogelijk te monitoren op hun realisatie. De informatievoorziening hieromtrent is verbeterd, echter de verankering met het te voeren beleid is nog steeds voor verbetering vatbaar.

Dit verslag is een onderdeel van de verantwoording aan de ALV van de KNZB die de Auditcommissie in haar hoedanigheid als toezichthouder op de directie en het bestuur van de KNZB aflegt.

Tussentijdse rapportage 2025

Als wij kijken naar de rapportage van de periode januari tot en met augustus 2025 dan valt op dat er op meerdere plekken aanzienlijke afwijkingen zijn ten opzichte van de begroting.

Het blijft voor de KNZB lastig om het ledenaantal te laten groeien, sterker er is weer sprake van een daling van bijna 1%. Wel is het positief dat het aantal waterpoloteams dat is ingeschreven in 2026 is toegenomen. Sponsoring en NOC*NSF lopen EUR 364.000 achter, dankzij een forse plus van EUR 206.000 in giften en donaties, vallen de baten EUR 232.000 lager uit.

De totale lasten vallen maar liefst EUR 491.000 lager uit. Het overgrote deel hiervan zijn EUR 301.000 lagere personeelskosten. Topsport wordt aangestuurd om altijd op een nulresultaat te komen. Komt er minder geld binnen, en dat is het geval, dan wordt er ook minder aan topsport uitgegeven. Dit uitgangspunt is leidend en staat min of meer los van de meerjarenplannen. De kosten van breedtesport blijven ook achter.

Op basis van de actuele cijfers tot en met augustus is een inschatting gemaakt voor het hele jaar 2025. De conclusie is dat er een positief resultaat van EUR 146.000 wordt verwacht terwijl er een verlies van EUR 90.000 is begroot voor heel 2025.

Jaarplan 2026

In september 2024 is het strategisch meerjarenplan 'Drijvende Kracht' opgesteld. Er zijn een 6-tal speerpunten:

1. Verbinding in de zwem-community vergroten
2. Verenigingen versterken
3. Binden van zwemmers
4. Bevorderen van een veilig en prettig sportklimaat
5. Duurzaam ontwikkelen en presteren
6. Toegankelijkheid van zwemmen bevorderen

De KPI's die betrekking hebben om de verbinding in de zwem-community te vergroten, scoren contra-intuïtief een beetje hoog. Er is veel onrust en ontevredenheid geconstateerd

bij de leden van de KNZB. Het versterken van verenigingen loopt ver achter. Het aantal verbonden zwemmers ligt ver boven de norm, mooi maar de verdienmodellen op ongebonden zwemmers blijven fors achter. De borstcrawlkursus is hier een voorbeeld van en doet het niet goed, niet in aantallen, ook niet in het stokje doorgeven en het realiseren van ledengroei. Er wordt kritisch gekeken naar de samenwerking met de huidige partners.

Wij schreven het eerder, en herhalen het graag nogmaals. Onze sport is alleen aantrekkelijk als voldaan wordt aan de allerbelangrijkste voorwaarde van een veilig en prettige sportcultuur/klimaat, punt. Wat de Auditcommissie betreft kan je hier niet duidelijk genoeg in zijn.

Ten aanzien van de geformuleerde actiedoelen valt op dat deze op onderdelen niet 'smart' zijn geformuleerd en of al nader zijn uitgewerkt in concrete plannen. Gezien de huidige omstandigheden alsmede de onzekerheden acht de Auditcommissie het van belang dat actiedoelen concreet, meetbaar en voldoende 'smart' worden geformuleerd op zodanige wijze dat deze doelen ook in voldoende mate kunnen en gaan bijdragen aan de strategische doelstellingen van de KNZB en daaraan gerelateerd de doelstellingen van de verenigingen van de KNZB.

Bij topsport lijkt het glas half-leeg als wij kijken naar de ondersteuning van bepaalde sporters of teams. De Auditcommissie spreekt zijn zorg uit voor de lange-termijn perspectieven voor onze topsporters, terwijl er in Rotterdam en Eindhoven topfaciliteiten zijn gerealiseerd. In het verlengde hiervan is de Auditcommissie van mening dat een goede ondersteuning en ontwikkeling van onze topsport direct bijdraagt aan een positieve ontwikkeling van de breedtesport en daarmee de KNZB en haar verenigingen. Wij adviseren het bestuur en de directie om goed te kijken hoe de topsport zodanig kan worden ondersteunt dat de strategische doelstellingen voor topsport op middellange en langere termijn gerealiseerd kunnen worden.

Begroting 2026

Het financiële systeem van de KNZB werkt dusdanig dat bij het opstellen van de begroting er een goed beeld is waarop 2025 gaat eindigen. De financiële informatie zoals eerder toegelicht vormt de basis van de begroting van 2026. Deze actuele informatie is met de Auditcommissie besproken.

De Auditcommissie vindt het belangrijk om zo min mogelijk 'lucht' of 'ambitie' in de begroting op te nemen. Bij sponsoring is dit wel het geval, echter dit heeft geen negatief effect op het resultaat, wel op de invulling van het topsportprogramma. Het verder bouwen en commerciële relaties gaat niet vanzelf, de KNZB kan hier nog verdere stappen in maken. De vraag is hoe en door wie?

Een grote onzekerheid met een forse impact blijft het aantal leden, en het contributiemodel. Het bestuur is hiermee aan de gang, zonder dat er op dit moment een concrete invulling is gedeeld met de Auditcommissie. Een nieuw contributiemodel staat wel voor 2026 op de agenda met een invulling voor het jaar 2027.

De grootste kostenpost blijven de personeelskosten, waarbij de loonkostenstijging op dit moment nog niet bekend is. Dit kan leiden tot onaangename verrassingen. De samenstelling van het personeel resulteert in lagere kosten voor 2025, maar zal wel verder toenemen in 2026.

Met het bestuur heeft de Auditcommissie een kritische dialoog gevoerd over de mogelijke organisatie van het EK Parazwemmen in Eindhoven. Inmiddels heeft het bestuur besloten om af te zien van de organisatie van het EK Parazwemmen.

De ontwikkeling van het ledenaantal is en blijft een groot punt van zorg. Hoewel het op basis van de laatste informatie die is ontvangen lijkt alsof er wel een groei is van het aantal leden, lijkt die groei nog precair en onzeker. Wij adviseren het bestuur en directie om de onderliggende getallen structureel te blijven volgen.

Het bestuur heeft een post “onvoorzien” van EUR 200.000 in de begroting opgenomen. Deze post is niet onderbouwd met concrete risico's of specifieke kosten en fungeert daarmee als een algemene buffer.

Ook is er een doorkijk voor 2027 beschreven. Vanwege de grote mate van risico's en onzekerheden is er geen financiële opstelling gemaakt voor 2027 en wordt dit pas opgepakt bij de begroting 2027. De Auditcommissie is van mening dat ook risico's en onzekerheden gemodelleerd kunnen worden en zelfs noodzakelijk zou zijn bij dergelijke onzekerheden. Hierdoor kunnen de effecten en mogelijke maatregelen (op hoofdlijnen) tijdig worden onderkend en in acties worden omgezet. Het bestuur en directie hebben aangegeven om voor mogelijke acties niet te wachten tot het najaar 2026 maar deze eerder te inventariseren en waar nodig toe te lichten.

Overig

De informatievoorziening blijft voor de Auditcommissie iedere keer weer een gevecht met het bestuur. Wanneer wordt de Auditcommissie geïnformeerd en welke informatie krijgen zij van het bestuur. De Auditcommissie neemt haar rol als toezichthouder zeer serieus en vindt het niet gepast dat er zoveel extra energie nodig is om onze rol zo goed mogelijk te kunnen vervullen en vervolgens verantwoording af te leggen aan de ALV.

Proces reglementswijziging O12

De Auditcommissie heeft het traject rond de voorgenomen reglementswijzigingen voor de O12-categorie intensief gevolgd. Inmiddels is door meer dan 20% van de stemgerechtigde leden een extra ALV heeft aangevraagd, die gepland staat op 22 november.

In onze overleggen met het bestuur en de directie hebben wij nadrukkelijk zorgen geuit over de wijze waarop de besluitvormingsprocedure is doorlopen. Veel verenigingen hebben zich onvoldoende gehoord gevoeld en de voorgeschreven consultatieprocedure is slechts gedeeltelijk herkenbaar gevolgd.

De Auditcommissie heeft deze zorgen onder de aandacht gebracht en adviseert het bestuur en directie dringend om het besluitvormingsproces te verbeteren én de verdere

implementatie strikt te monitoren, de verenigingen hierbij te betrekken, zodat wordt voorkomen dat een beleidswijziging met goede intenties in de praktijk averechts uitpakt.

Conclusie Auditcommissie

Ten aanzien van het voorgenomen EK Parazwemmen (wat inmiddels niet meer zal doorgaan) heeft de Auditcommissie de nodige vragen gesteld op beperkt beschikbare informatie en onderbouwingen. Op 12 november zijn verdiepende vragen door het bestuur beantwoord. Hieruit is gebleken dat het bestuur het niet nodig acht om grote impact volle besluiten voorafgaand met de Auditcommissie te willen afstemmen. Het blijft dus 'touwtrekken' om de gevraagde informatie, het minimale wordt verschaft, waardoor er veel zal moeten worden doorgevraagd.

Ten aanzien van de begroting 2026 geeft de Auditcommissie **een neutraal oordeel af**. De procedurele gang van zaken, waaronder de zeer beperkte doorlooptijd, de late beantwoording van vragen en het uitblijven van tijdige, volledige informatie, maakt het beoordelen van de begroting lastig. Indien het EK Parazwemmen in de beoogde vorm door was gegaan, dan was het oordeel van de Auditcommissie op de begroting 2026 negatief uitgevallen. De Auditcommissie betreurt het deze conclusie te moeten trekken.

Het bestuur heeft gelukkig het initiatief genomen om verder te werken aan een versterking van de governance, de Auditcommissie zal betrokken worden binnen de aan te stellen werkgroep.

Onno Sloterdijk – voorzitter

Jan Eertink

Antwan van Engen

Sander de Fluiter

Jetze de Groot

Teun Praasterink